

знань. Також, для зняття лексичних труднощів необхідна додаткова робота викладача з підготовки вокабуляру до кожного подкасту.

Висновки. Використання подкастів на заняттях іноземної мови за професійним спрямуванням дозволяє збільшити час, присвячений безпосередньо аудіюванню. В контексті формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх економістів подкасти допомагають практикувати сприйняття на слух мовлення, відмінного від мовлення викладача. Існує значне різноманіття тематик та типів подкастів, завдяки чому їх можна впроваджувати на різних етапах вивчення мови.

Подальшими сферами досліджень можуть стати можливості створення подкастів викладачами/студентами та використання цих аудіоматеріалів для вивчення іноземної мови.

1. Guthrie R., Soe I. Teaching tip: educational podcasting // Journal of Informatics Education Research. – 2007. – Spring/Summer. – Volume 9. – № 1. – P. 181 – 195.
2. McCaughey K. Practical Tips for Increasing Listening Practice Time // Forum Magazine. – 2015. – № 2. – P. 2-12.
3. Podcast Applications in Language Learning: A Review of Recent Studies [Електронний ресурс] / English language teaching 2013. – Режим доступу: <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/elt/article/view/23820>
4. 6 best English learning podcasts [Електронний ресурс] / Verbling. – 2015. – Режим доступу: <https://www.verbling.com/articles/6-best-english-learning-podcasts/>
5. 12 English Podcasts Every English Learner Should Listen To [Електронний ресурс] / Fluentu. – 2015. – Режим доступу: <http://www.fluentu.com/english/blog/esl-english-podcasts/>
6. Подкаст [Електронний ресурс] / Вікіпедія// Вільна енциклопедія. – 2014. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D0%B0%D1%81%D1%82>

Developed foreign language competence allows students to participate in academic exchange programs and provides the best possible employment for the specialist. The article reviews the features of using podcasts during the classes of English for specific purposes. Are analyzed interactive methods of checking listening comprehension. An overview of the most suitable resources for use in the formation of foreign language communicative competence of future economists is provided. Are described the ways of using podcasts in class in order to develop the skills of listening, speaking, mastering lexical and grammatical material. The article provides an explanation of students' independent work on podcasts.

Key words: *podcast, listening skills, communicative competence, listening comprehension*

doi: 10.15330/esu.9.80-84

УДК 371.13 : 372 : 378 (477)

ББК 74.580.052.6

Неллі Лисенко

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ОСВІТИ У ВНЗ УКРАЇНИ

У статті проаналізовано актуальні погляди на професійну підготовку майбутніх педагогів ДНЗ з т.з. пошуків шляхів її удосконалення в руслі реформування змісту освіти України на шляху до європейської спільноти

Ключові слова: *професіоналізм, стратегія, освіта, підготовка, дитина, педагог.*

Актуальність порушеної теми, яку представлено у назві статті убачаємо у тому, що інтегрування освіти України в європейський простір, намагання її модернізувати на усіх щаблях – від дошкілля і аж до вищих навчальних закладів педагогічного спрямування зосереджені на активних пошуках нових пріоритетів. Методологію тактики і стратегії модернізації освіти широко задекларовано в сучасних державних документах: Національній доктрині розвитку освіти в Україні в XXI ст.; Законах “Про освіту”, “Про дошкільну освіту”; Базовому компоненті дошкільної освіти (2012). Їх спрямовано на формування особистості готової до життєвого самовизначення, самореалізації, життєтворчості та ін. Відповідно слід переглянути ставлення до якості фахової підготовки педагога, який повинен забезпечити формування особистості майбутнього, проаналізувати не лише вимоги до нього, а й соціальні гарантії, які мотивуватимуть кожного випускника ВНЗ до ціложиттєвого самоудосконалення. Джерела постійного збагачення професіоналізму, які перебувають у площині соціальної моделі нашого суспільства стрімко виснажуються і, нажаль, не детермінують особистісне “само” кожного педагога до перманентного розвитку. У статті запропоновано окремі погляди на порушену проблему і часткові поради щодо її вирішення. Канвою для аналізу означених стратегій фахової підготовки слугуватиме у статті одна з найочевидніших і найоб’єктивніших суперечностей: між вимогами, які ставить сучасна соціальна ситуація розвитку української освіти до особистості загалом і в дошкільному віці, зокрема та неспроможністю закладів освіти реалізувати свої соціально-педагогічні функції, які покладаються на них згідно ідей нової філософії освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми вираження стратегії фахової підготовки майбутніх педагогів посідають чільне місце в наукових розвідках учених різних років. Актуальними для обґрунтування авторського погляду на заявлений аспект розглядаємо праці Л. Артемової, І. Беха, А. Зязюна, О. Кононко, І. Кона, Н. Ничкало, С. Сисоєвої та ін.

Виклад основного матеріалу. XX століття повинно було стати століттям дитини, про що мріяла свого часу Елен Кей. Очевидно тому, що саме у ці роки було визнано дитину і водночас із нею – особистість педагога. Однак, попереднє століття ознаменоване як період парадоксів і суперечностей.

Щодо XXI століття – вже із перших років актуалізується усвідомлення того, що реанімація людськості у людині є вкрай необхідною задля порятунку цивілізації, яка перебуває під очевидною загрозою. Сучасна людина дійшла до етапу, коли інвестування у засоби існування перестали бути значущими, оскільки сама людина, як їхній користувач, деградує і зашораз є занедбанішою. Освіта постає знаряддям зміни світу, а у її змісті людяність посідає визначальне місце.

Сьогодні земляни у різних країнах світу є свідками чималих соціокультурних змін і перетворень, які спрямовані на задоволення очікувань від навчання і виховання, що забезпечує своєю діяльністю фаховий педагог. У XXI сторіччі чітко окреслились новітні напрями і зміст освіти, сформульовані її оновлені цілі, окреслені домінуючі підходи не лише до навчання, а й до самонавчання, виражено нову його якість і якість компетентностей педагога; оновлені завдання перед закладами освіти і відповідно ті, що постають надалі перед педагогами, оскільки їхня діяльність спрямована на задоволення очікувань соціуму, у т.ч. батьків дітей об’єднує спільна домінанта – глибокі переконання у необхідності удосконалення професійної підготовки фахівців для освітніх інституцій усіх рівнів: ДНЗ – ВНЗ.

Відтак, слід по-іншому розглядати механізми цілепокладання професійної підготовки вихователів для сучасних ДНЗ різного типу, як і для ЗОШ I ступеня, оскільки саме у цьому віковому періоді закладаються підвалини людяності кожного громадянина, всієї нації. Слушними з цього приводу є слова Івана Франка про те, що "... якою є молодь, таким є і майбутнє народу". Отже канвою для нової стратегії будемо розглядати безперервність процесу фахового самоудосконалення кожного педагога відповідно до актуальних викликів часу. Іншими словами – мовиться про уміння педагога інтерпретувати особистісний загальноосвітній рівень професійної готовності до якісної фахової діяльності в руслі концепції самоосвіти впродовж усього життя. Педагог XXI століття зобов'язаний різносторонньо орієнтуватися у тих науках і галузях наукового пізнання, у т.ч. й у педагогіці, психології, соціології, філософії, культурології та ін., які творять його як творчу і рефлексивну особистість.

У сучасних дослідженнях учених у галузі професійного навчання фахівців для дошкільної та початкової освітніх ланок (Л. Артемова, А. Беленька, А. Богуш, І. Дичківська, Л. Зданевич, Т. Поніманська, Т. Степанова, Н. Щербакова та ін.) увиразнюються погляди щодо посилення відповідальності педагогів за підготовку молодого покоління до активної життєдіяльності. Однак, цілком очевидно, що таку відповідальність зобов'язане взяти на себе водночас із педагогами якщо не все суспільство, то бодай його окремі інституції. Не завжди виправдано зміст фахової підготовки у ВНЗ ускладнюється зашораз складнішими завданнями, які покладатимуться на педагогів понад їхні безпосередні обов'язки: вчити і виховувати.

Професійна діяльність педагога сповнена відповідальністю за людину, її розвиток, її майбутнє і майбутнє всього суспільства. Оскільки кожна окрема людина є елементом усієї системи, то її особистісні зміни зумовлюють вплив на мінливість цієї системи загалом. Відповідно і цілком об'єктивно перед кожним педагогом постає завдання професійного саморозвитку і самоудосконалення.

Згідно із твердженнями учених (І. Бех, О. Главацька, І. Зязюн, Н. Ничкало, В. Семиченко, С. Сисоєва та ін.) професійний розвиток розглядаємо як цілеспрямований процес забезпечення змін (якісні та кількісні), що обумовлюють досягнення особистісних і суспільних очікувань, які стимулюють не лише самоудосконалення, а й свого матеріального та соціокультурного оточення. Унаслідок фахової підготовки у ВНЗ забезпечується перманентний перехід із нижчого до вищого рівня професіоналізму і, відтак, опанування основами педагогічної творчості. Невід'ємним компонентом розвитку й удосконалення фаховості постає професійно-педагогічна спрямованість особистості. Її тлумачимо як синтез чинників, які впливають на формування очікуваних індивідуальних якостей майбутнього педагога, що формуються не лише в умовах вузівського навчання, а й під впливом безпосередньої практичної діяльності. Вона забезпечує взаємодію із усіма структурними компонентами соціуму, активний контакт із матеріальним, культурним і освітянським середовищем, сприяє творчому розвитку потенціальних можливостей. Саме такий особистісний розвиток педагога свідчить про його готовність до професійного самовдосконалення. Слід звернути увагу (у контексті зазначеного вище) на те, що розвиток особистості триває упродовж усього життя: його цілепокладання визначається не лише професійним спрямуванням, а й готовністю невтомно розкривати свої потенційні можливості (нахили, здібності), збагачувати особистісний і фаховий, і життєвий досвід, активізувати процеси самопізнання, увиразнюючи способи самореалізації у різних сферах життєдіяльності. Розвиток і удосконалення професіоналізму є тривалим процесом формування не

лише фахових компетентностей, а й загального особистісного поступу; збагачення не лише знань, умінь і навичок, а й ціннісних орієнтацій.

Розглянемо розвиток професіоналізму майбутнього педагога у кількох перспективних напрямках: зовнішньому і внутрішньому. По цьому, до зовнішнього віднесемо біографічний, до внутрішнього – саморегульований.

Згідно першого напрямку передбачаємо поетапне опанування формальними кваліфікаціями згідно спеціальності у руслі обраної галузі знань, тобто у нашому випадку – це освіта (дошкільна освіта; початкова освіта); стаж роботи згідно фаху. Щодо другого – розвиток індивідуального стилю професійної діяльності – це формування професійних компетентностей у руслі професійного самовизначення і творчості у діяльності.

У перспективі зовнішнього напрямку вирізняємо низку детальних і послідовних етапів фахової діяльності педагога зважаючи на те, що його професійний і особистісний розвиток не завжди співпадають у часі. Відповідно, увиразнюється тенденція щодо оцінювання професійного розвитку на основі очевидних якісних показників сформованості компетенцій і рівнів фахового самоусвідомлення. Актуальними для його характеристики можуть слугувати й виміри: самоусвідомлення себе як особистості; самоусвідомлення своєї ролі; самоусвідомлення автономності свого “Я”. Ці виміри корелюють із професійним саморозвитком, опираючись на удосконалення двох фахових компетенцій – практично-моральної і методичної (технологічної). А саме:

I-й – допрофесійний, тобто входження у професію. Домінуючими є ознаки наслідування педагогів, за чією діяльністю вдалося поспостерігати задля того, щоб уникнути зауважень і негативних оцінок. Педагог ще не сповна усвідомлює діяльність, якою опанував, намагається пристосуватись до колег, їхніх традицій, стилю. Такі характеристики притаманні початківцям.

II-й – адаптаційний – педагог адаптується до ролі професіонала; це період усвідомлення професійної діяльності, коли унаслідок удосконалення компетенцій педагог усвідомлює їхню значущість. Поступово, опановуючи зашораз сильнішою впевненістю у своїх можливостях, педагог вже аналізує і співвідносить результати своєї діяльності із досягненнями інших. Готовий впроваджувати інновації на рівні інструментально-методичного супроводу (забезпечення) навчально-виховного процесу.

III-й – творче осмислення професійної діяльності, досягнення певного рівня розвитку практично-моральної компетенції, завдяки якій педагог спроможний критично послуговуватися знаннями, самостійно їх інтерпретувати. Його діяльність вирізняється креативністю, долає межі певних стандартів, демонструє його неповторний стиль. Власне зазначені характеристики слід розглядати як очевидні досягнення належного рівня професійного розвитку, коли педагог усвідомлює свою самодостатність як професійну незалежність і автономність діяльності.

Нажаль, не всім педагогам вдається успішно подолати цей бар’єр на шляху удосконалення професіоналізму, хоча кожен із них повинен прагнути до цього. Абсолютно слушним зазначене є у досить простій думці про те, що педагог ніколи не є вже, однак він завжди ним може стати, якщо удосконалюватиметься.

Педагогом може стати лише той, хто готовий постійно переробляти самого себе, свій досвід, свої погляди, творчо інтерпретувати ситуації, шукати різні варіанти вирішення проблем. Стати педагогом можна шляхом входження у складний процес самонавчання не лише під час перебування у ВНЗ, навпаки – впродовж усього життя

задля того, щоб досягти гідного рівня професіоналізму – досконалості, яка спирається на високі пізнавальні, діяльнісні та морально-етичні стандарти.

Очевидно, що досягнення зазначеного вище уможлиблюється особистісним розвитком педагога, набуття ним уміння опановувати освітнє середовище, налагоджувати позитивні взаємовідносини з дітьми, колегами, батьками вихованців і, водночас, усувати негативні риси, які утруднюють професійну діяльність. Зрозуміло, що особистісний розвиток педагога, зазвичай, зорієнтований на певний ідеальний образ, досягнення якого є омріяною ціллю. У збірному образі ідеалу, до якого прагне педагог очевидний пріоритет належить такому компоненту, як всебічна обізнаність із інформацією з усіх сфер життєдіяльності сучасної людини з їхньою проекцією на людину майбутнього. Загалом, це доводить значущість відповідальності за професійну підготовку майбутнього педагога та формування його готовності до фахового самоудосконалення і самовиховання. За Аристотелем – коріння виховання гірке, а його плоди – солодкі. Отож акцентувати слід на очікуваннях, не драматизуючи невдачі на етапі вузівського навчання. Упродовж п'яти – семи років професійної діяльності очікувані успіхи стануть очевидною реальністю. Відтак, і набуті компетенції об'єктивно будуть змінюватися крок за кроком, адже кожен новий етап зумовлюватиме актуалізацію не лише практичних умінь і навичок, а, передусім – теоретичних знань.

Такий підхід ініціює дещо інший погляд і на зміст дошкільної освіти дітей – сучасні знання, якими вони опановують у дитячому садку не є тією основою їхньої обізнаності і творення картини світу, які вони використовуватимуть упродовж усього життя як незмінні. Свої знання кожна дитина буде зобов'язана актуалізувати вже на етапі переходу в школу і надалі у всі вікові періоди. Отож педагог мусить глибоко усвідомити, що освіта дітей, як і їхня підготовка до опанування її змістом, повинна бути адаптована до когнітивної цивілізації, спонукаючи людину до збагачення знань та їхньої актуалізації не лише в умовах навчального закладу, а, насамперед, під час самоосвіти. Власне самонавчання, самовиховання, саморозвиток слід розглядати пріоритетними рушіями ефективного інтегрування (не пристосування!) в об'єктивну реальність, яка стрімко змінюється.

Квінтіліан, якого правомірно визнати фундатором професійної педагогіки, вирізняє дві категорії обов'язків педагога: щодо себе і щодо свого підопічного. Згідно його тверджень, перша категорія повинна охоплювати знання, моральні засади, фізичну досконалість і придатність до навчання й виховання дітей, поважливе ставлення до обраного фаху, дидактичні уміння; друга – толерантність, доступність, опікунські прагнення щодо дитини без приниження її особистості.

Придатність до навчання і виховання дітей потрактована філософом як самоповага і визнання своїх морально-етичних цінностей як достатніх для виховання, захисту і обстоювання інтересів кожної дитини. Навчати і виховувати може лише той, хто вирізняється гідністю, особистісним самоусвідомленням, моральною довершеністю, що, загалом, дозволяє прищеплювати такі цінності своїм підопічним. Натомість безвідповідальне життя карається втратою власної гідності та самоповаги.

На сучасному етапі в освіті дітей особливої значущості набувають зазначені вище якості, отож украй необхідно формувати такого педагога, який неухильно додержуватиметься кодексу загальнолюдських цінностей і вирізнятиметься любов'ю до ближнього, його повагою, визнанням гідності кожного вихованця та ін.

Педагогіка серця, педагогіка добра, яку активно обстоював І. Зязюн у своїх однойменних працях наголошує на тому, що любов потрібна усім. Із моменту початку життя вона є найважливішою потребою людини, а її нестача може призвести до визнання гідності смерті. Заклик до визнання гідності кожної дитини, особистої самодостатності, спонукає не лише педагогів, а й батьків, усе суспільство до утвердження гуманізму, права кожної дитини на повагу незалежно від досягнень і поступу у житті. Почуття власної гідності, самодостатності слід плекати змалку і зміцнювати впродовж усього життя вихованців.

Згідно Е. Фромма, представника радикального гуманізму, мистецтво виховання водночас є мистецтвом любові. Відповідно, причини жорстокості та насильства автор убачає у неспроможності людини любити інших. Відтак постулат – розвивати у кожній дитині (людині) орієнтації на ближнього, основою яких є любов і визнання цінності життя. Така орієнтація спрямовує людину до охорони життя, до радості, до відвертості та щирості, на противагу егоїзму та насильству.

Особистісні зміни вихованців можуть відбуватися у двоякий спосіб, залежно від взаємовідносин і спілкування із педагогом. Опираючись на традиційні тлумачення дефініції “виховання” можемо стверджувати, що кожен студент пізнає певні цінності, підпорядковуючи і узгоджуючи із ними свої особистісні орієнтації та ставлення. Загалом, такі відносини у процесі виховання між його учасниками обумовлені гуманістичною спрямованістю сучасної педагогіки. Відтак, об’єктивно створюється можливість особистісного взаємозбагачення, увиразнюється сенс людської екзистенції, поглиблюються ситуації для переживання цінностей, пізнання джерел їхнього збагачення і опанування ними. Унаслідок вищезазначеного педагог, як особистість, набуває індивідуальної неповторності та багатогранності. Власне у міжособистісній взаємодії всіх учасників процесу виховання утверджується людяність, як одна із важливих гуманістичних характеристик педагога. Інтерперсональні реляції, що спираються на аутентичні діалоги (полілоги) обумовлюють ситуації безпосередніх зустрічей у процесі виховання таких його учасників, які обстоюють не лише схожі, а, подекуди, цілком відмінні ціннісні орієнтації. Відповідно, у спілкуванні виникають нові запитання і проблеми, а унаслідок їхнього вирішення відбувається особистісне взаємозбагачення.

Зазначимо, що для успішного перебігу міжособистісної взаємодії значущим для педагога є його професійна інтуїція, досвід, бажання до активної діяльності, відвертість і відкритість для інших учасників процесу виховання. Важливо, що сучасний педагог, насамперед, повинен бути для дітей дороговказом, організатором різних видів діяльності, наставником та ін. Задля виконання таких ролей украй необхідно перманентно самоудосконалюватися, адже вимоги до педагога за щораз змінюються і ускладнюються. Відповідно й ієрархія ціннісних пріоритетів змінюється у руслі вимог суспільства та устремлінь його громадян. Свідченням такої мінливості розглядаємо компетентнісний підхід та увиразнення компетенцій у структурі кожної компетентності сучасного педагога.

Професія педагога – це не лише виконання службових обов’язків, це – стиль життя, який супроводжується постійним прагненням до розвитку, розкриття власного потенціалу, особистісних пріоритетів. Водночас – це і постійна потреба в позитивній мотивації професійної діяльності, визнанні її соціальної значущості. Педагогові, який прагне до саморозвитку й рефлексії повинні бути притаманними глибокі переконання у необхідності безперервної самоосвіти, тобто набуття нових компетенцій. Опираючись на гуманістичну психологію, згідно якої визначальною

особою у виховному процесі постає педагог, його професійний саморозвиток повинен бути сконцентрованим на його ж особистісному потенціалі.

Набагато актуальнішим у роботі з дітьми слід розглядати саме такого педагога, який невтомно самоудосконалюється. Моделлю такого процесу може стати розроблений і запропонований нами зразок – схема, що охоплює п'ять етапів. Розглянемо їх детальніше.

I – педагог, який не досить досконало обізнаний із умовами і вимогами соціуму; відчуває нестачу практичних умінь і навичок, отож відповідно у діяльності з дітьми послуговується ситуативними знахідками у методичній літературі; його діяльність вирізняється наслідуванням без елементів творчості, є формальною і обмеженою, контакти із довірцями не налагоджені, взаємодія із вихованцями ситуативна.

Перехід такого педагога на вищий етап уможливорює поступове подолання ним формальних приписів, бюрократичних застережень і напрацювання особистого стилю шляхом оволодіння ефективними методиками професійної діяльності.

II – педагог-початківець, який упевнений у тому, що знає відповіді на всі запитання; демонструє результативність, яка опирається на широку обізнаність із теоретичними матеріалами, однак свідчить про нестачу практичного досвіду. Педагог-початківець здебільшого переконаний у тому, що кожна проблема має щонайменше один спосіб розв'язання, присвячуючи для його пошуків чимало часу.

Подальше удосконалення професіоналізму полягає у стимулюванні такого педагога до саморозвитку, заохоченні до творчих пошуків, спонуканні до саморефлексії, передусім, над власною активністю.

III – компетентний педагог, який вирізняється ґрунтовними аналітичними уміньми, здатністю моделювати власну діяльність, проектувати її на досягнення перспективних цілей, передбачаючи очікувані результати. Педагог аналізує і розуміє ситуації в реальному процесі навчання і виховання дітей, однак його умінь швидко і гнучко реагувати на них сформовані ще недостатньо і потребують індивідуальних вправлянь; педагог самостійно впорядковує необхідну інформацію, однак у подальшому йому слід зосередитись на визначенні чітких напрямів самоудосконалення.

IV – педагог із щонайменше п'ятирічним стажем практичної діяльності, який здатний цілісно охопити реальний педагогічний процес і професійно використовувати наукові підходи до його організації; послуговується особистим досвідом, пропонує нові підходи до роботи з дітьми, володіє практичними вміннями і навичками, які дозволяють йому не лише проектувати педагогічні ситуації, а й моделювати їх задля досягнення вищої ефективності освітнього процесу. Самостійно визначає недоліки у своїй діяльності й окреслює шляхи їхнього усунення.

V – педагог-експерт із потужним доробком практичних умінь і навичок, які стимулюють інтуїцію для розуміння ситуацій і пошуку адекватних способів їхнього розв'язання на альтернативних основах, застосовуючи методи педагогічної та психологічної діагностики і моніторингу навчальних досягнень своїх підопічних; практичний досвід систематично збагачує вивченням наукової інформації, послуговується глибокими переконаннями у необхідності її інтегрування в реальний педагогічний процес. Його подальший професійний розвиток полягає у систематичній самоосвіті, поширенні одержаних здобутків, допомозі педагогам-початківцям.

Перехід до кожного наступного етапу професійного розвитку вимагає від кожного педагога певних зусиль, оскільки водночас із безпосередньою участю у

навчально-виховному процесі він активізує особисту ініціативність, йдучи на певні самопожертви у приватному житті. Очевидною необхідністю слід визнати визнання педагогічної професії у суспільстві, оскільки праця педагога все ще не є достатньо пошанованою і матеріально захищеною.

Нова ситуація, яка склалася у сучасному суспільстві щодо педагогічної професії, вимагає, щоб усі заклади освіти – від дошкілля і аж до ВНЗ були визнані тими організаціями, які не лише творять, а й несуть відповідальність за майбутнє держави, її нації, народу загалом.

Висновки. У статті запропоновано схему-модель удосконалення професіоналізму педагога на основі синтезу його теоретичних знань і практичного досвіду. Представлено аналіз актуальних підходів до порушеної проблеми у філософському та психолого-педагогічному вимірах.

1. Артемова Л.В. Концепція дошкільного виховання в Україні. – К. : Освіта, 1993.
2. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание / Р. Бернс. – М. : Прогресс, 1986. – 260 с.
3. Бех І.Д. Виховання підростаючої особистості на засадах нової методології / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 1999. – №3. – С. 5–14.
4. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія. – 2005. – №4. – С. 5–27.
5. Главацька О.Л. Основисамовиховання особистості. – К. : Кондор, 2008. – 226 с.
6. Зязюн І.А. Педагогика добра: ідеали і реалії: Наук.-метод. Посібник / І.А. Зязюн. – К. : МАТ, 2000. – 312 с.
7. Кон И.С. Ребенок и общество. – М. : Издательский центр Академия, 2003. – 336 с.
8. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості (удосконалимо дитинстві) : Навч. посібн. – К. : Освіта, 1998. – 225 с.
9. Фромм Э. Человек для себя / Э. Фромм // Фромм Э. Бегство от свободы. Человек для себя / Э. Фромм ; пер. с англ. Д. Дудинский. – Минск : ООО Попурри, 1998. – 667 с.

The current views on the training of future preschool educational institutions' teachers in terms of finding ways of its improving in line with the reform of educational content of Ukraine towards European community are analyzed in the article.

Key words: professionalism, strategy, education, training, child, teacher.

doi: 10.15330/esu.9.84-91

УДК 371. 132

ББК 74. 58

Тамара Марчій-Дмитраш

ПРОФЕСІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ЗМІСТ, ЗАВДАННЯ, ТВОРЧИСТЬ

У статті актуалізовано і обґрунтовано особливості формування професійного потенціалу майбутніх учителів іноземної мови початкової школи. Проаналізовано підходи вчених щодо визначення специфіки професійного потенціалу. Доведено, що основою творчої професійної діяльності майбутнього педагога є розвиток професійного потенціалу та індивідуальний стиль діяльності, які формуються у ВНЗ.

Ключові слова: професійний потенціал, вчитель іноземної мови, початкова школа, творчість, творча діяльність, індивідуальний стиль, вищий навчальний заклад.

Актуальність дослідження. У зв'язку з освітніми трансформаціями в Україні, зокрема у початковій ланці, акцентовано увагу і на професійній підготовці педагогів, які були б здатні адаптовуватись до змін, ефективно співпрацювати з дітьми, творчо підходити до вирішення навчальних і виховних завдань.